

BUORET EUROHPÁ GUVLUI!

RÁB hálida loktet ovdan davviriikkalaš árvvuid dego rabasvuođa, dásseárvvu ja ovttaeardásašvuođa. Mijdiide vuoiggalaš, rabas ja demokrátalaš Eurohpá lea njunušprinsihppa, mii galgá stivret EU:a boahtteáiggi. Bealuštit ovdagova Eurohpás rájiid haga, Eurohpás vejolašvuočaid eatnanoassin, mas olbmo dorvu ja vejolašvuočat vuhttojit buot politihkalaš mearrádusain. Maiddái veahádagaid vuoigatvuočaid dorvvasteami EU lea dehálaš.

Buorre servodat lea dásseárvosaš servodat. Okta EU:a sohkaeliidgaskasaš dásseárvustrategiija vuodđojurdagiin lea lasihit nissonmearrideddjiid meari. Mii fertet maid EU:s oahppat atnit ávkki nissonolbmuid máhtus nu ealáhuseallimis go politihkasnai.

Oktaga EU-riika ii oaččo geavahit vearrut sismárkaniid nu ahte rohttahuvvá ng. sosiála duolbmanhaddái vuovdimii dehe váilevaš birasgáhttemii. Eurohpalaš geavaheaddjesuodji oktasaš njuolggadusaidisguin ovddida sismárkaniid.

MII HÁBMET EU:A

Háldit leat mielde ovddideame dan, ahte EU:s dahkkojuvvot árvvoštallojuvvon mearrádusat ja ahte EU viggá aktiiva, čielga politihkkii. Háldit hukset EU:a, man mearrádusdahkanproseassat speadjalastet rabasvuođa ja ovttagaardánvuođa. Dasa lasin parlameanta galggalii boahttevuočas čoahtkanit duššebeara Brysselis. Dalle nogale dušši ovdan ruoktot mátkkit Strasbourgii, mat leat noađuhan sihke ekonomii ja birra. Eurohpá parlameantta váikkuhanváldi galgá nannejuvvot, ja komiššuvnnas galgá leat parlameantta luohttámuš.

MAID MÁKSÁ MINUNTA RÁFI?

Maid máksá minunta ráfi? Dát gažaldat lea áigeguovdil vel odnenai. EU lei álgoálggus, ja lea vel odnenai, ráfi proseakta. Eat oaččo goassige atnit ráfi diehttelasvuotat. Jagi 2012 Nobel ráfi báikkášupmi lea čujuhus dan bohtosii dolvon barggus, maid EU lea bargan ráfi buorin. Ráfi dáhkideami várás boahttevuočanai Eurohpás mii galgat ovttas doarjut demokratiija, olmmošrivttiid ja rabasvuođa. RÁB hálida bargat oktilis Eurohpá beales nu ahte ovddida ovttasbarggu ja unnida áruid. Ráfi ja dorvvolašvuođa gáibádussan lea buresbirgejupmi, man sáhttit dáhkidit EU:a vehkiin.

EU:A VEHKIIN ŠADDET BARGOSAJIT

EU:a oktasaš sismárkanat leat buktán suomelaš doalvunfitnodagaide mearkašahhti vejolašvuočaid, ja dain lea stuora mearkašupmi buresbirgejupmáseamet. Suomelaš doalvunfitnodagat galget sáhttit menestuvvat boahtteáiggenai. Vai dat lihkostuvvá, de mii galgat viidáseappot burgit doalvuma ja gávppi áruid nu Eurohpás go riikkaidgaskasaččatge. Fievrideami dáfus Suomma lea dego suolu. Danin buresdoaimbi mearrajohtalus lea áibbas vealtameahtun.

Eurohpá boahtteáiggi eaktun lea njunušsadi máhtus. Dárbbahuovvot bidjosat skuvlejupmái, dutkamušii ja ovdáneapmái. Stuurru nuoraidbarggohisvuolta lea okta stuorimus hástalusain, maid Eurohpá šaddá deaivat, ja dat galgá váldojuvvot duodas buot dásiin. Ulbmillaš doaimmaguin galgá viggojuvvot caggat nuoraidbarggohisvuolta omd. oba Eurohpá gokči nuoraiddáhkusain ja nu ahte biddjojuvvot návccat lihkaeapmái sihke skuvlensektoras ja bargoeallimis.

NJUOLGGADUSAT LEAT RÁHKADUVVON DOAHTTALEAMI VÁRÁS

Eurokriisa buktin muosáhusat šadde midjiide divrrasin, eaige dat oaččo šat dáhpáhuvvat ođđasit. Go mii mearridit ovttas, mot bargat, de galget buot lahttoriikat guoddit ovddasvástádusaset das, ahte njuolggadusat doahttaluvvojit. Dat guoská maid ekonomiiija ja ekonomiiapolitihka. Dát lea earenoamáš dehálaš, vai sáhttit hukset Eurohpá ekonomiiijas gilvonávccalačča ja gievrra. Juohke lahttoriika ávkahuvvá ekonomalaččat gievrras Eurohpás. EU:a mearrádusdahkanproseassat galget leat demokrátalaččat, čielgasat ja rahpasat nu, ahte juohkeokta diehtá, mot mearrádusat leat šaddan. Rabas davviriikkalaš hálddašankultuvra dárbbahuvvo maid EU:s ja maiddái komiššuvdna galgá eallit dego dat oahpaha. Mii galgat lasihit rabasvuoda ja ovddidit davviriikkalaš ovdagovaideamet.

EU GALGÁ DORVVASTIT RUOVTTURIKKA BORRAMUŠAMET

Eanan- ja vuovdedoaluin galgá sáhttit bargat bistevas vuogi mielde oba Eurohpás. EU:a guvllolaš doarjja galgá biddjot doaibmabijuide, main lea duođalaš váikkuhus barggolašvuhtii ja gilvonávccaide. Duostut jurdaga, ahte doarjagat livčče dušše dihto riikkaid várás.

BIRASVÁTTISVUO AT EAI DOVDDA RIIKKARÁJIID

Daningo birasválttisvuodát eai dovdda riikkarájiid, de dat galget dikšojuvvot oktasaččat. Dušše ulbmillaš ovttasbarguin sáhttit gáhttet ráinnas birrasa Eurohpás ja máilmmis. EU galgá leat aktiivvalaš doaibmi ođđa birassoahpamuša šiehtadallamiin ja dat galgá váldit ovddasvástádus bázáhusaid unnideami várás.

Nuortameara dilli lea krihtalaš. Sáhttit čoavdit Nuortameara hástalusaid dušše nu ahte hukset lagat ovttasbarggu ránnáideametguin, earenoamážit Ruoššain. Seamma njuolggadusat fertejit doahttaluvvot buot EU:a mearraviidodagain. Nuortamearas johtti fatnasat galget leat nannosat ja fatnasiid duolvačázit galget gurrejuvvot hámmamiin. Galgá leat buorebut ráhkkanan gieđahallat oljogolgamiid ja do-

aibmat bártediliin. EU galgá váldit aktiivvalaččat rolla ráidnasit boaldámušaid oažžuma dorvvasteami várás. Dat dárbbahuvvojit nu mearain go nannámiinge. Mis leat buorit ovdamearkkat suopmelaš ruonás teknologiiijas, mii ovddida birrasa dáfus bistevas šaddama. Eurohpalaš energiiapolitihka ulbmilin galgá leat dálkkádatceavzi ja iešbirgejeaddji energiijabuvttadusa dorvvasteapmi gilvonávccaideamet heajukeahtta.

Mis lea earenoamáš ovddasvástádus buktit ovdan poláraguovllu dálkkádaga earenoamášdárbbuid ja bargat dan beales, ahte davvi poláraguovlu sáhtta gárganit ceavzilis vuogi mielde.

MÁILBMI OLLÁ MAID EU:A OLGGOBEALLÁI

EU:a geažil Suoma jietna gullo miehtá máilmmi. EU dárbbaha doaibmi olgo- ja dorvvolašvuohtapolitihka. EU:a olgoáššiid ja dorvvolašvuohtapolitihka alla ovdasteaddji galgá váldit mihá oinnolaččat rolla globála lávddi nalde. EU galgá leat globála doaibmi, mii guodda ovddasvástádus ovddidanpolitihkas earret eará dagadettiin vuoiggalaš gávpešiehtadusaid. Ovttas-tuvvan našuvnnaid jahkeduhátulbmiliid olláhuvvan sáhtta mihtiduvvot. Dađi lági mielde dat duddjojit eavttuid jávkadit ravddamus ráje geafivuoda ja joksat ceavzilis gárganearmi máilmmiviidosaččat. EU:s lea dehálaš rolla dáid ulbmiliid joksamis ja ON:a jagi 2015 ovddidanageandda ráhkadeamis. Friddjagávpešiehtadusat EU:a ja Ovttašuvvanstáhtaid gaskkas sihke muhtin Ásia ja Afrihká stáhtaiguin leat háhpohallanveara áššit, daningo dat lasihivčče fitnodagaideamet doalvunvejolašvuodaid ja ráhkadivčče ođđa bargosajiid nu EU:a guvlui go dan olggobealláige. EU:a ja Ruošša buorit gaskavuodát lea oktasaš beroštupmi. Lea dehálaš, ahte Ruošša oassálastá friddja riikkaidgaskasaš gávpái ja doahttala oktasaš njuolggadusaid ja riektestáhta prinsihpaid. Ruošša visumfriddjavuohta buvttálii eavttuid olláhuvvama mielde Suoma ealáhuseallimii ođđa vejolašvuodaid. Mii doarjut EU:a aktiivvalaš olgopolitihka lagašguovllu stáhtaiguin. Eurohpalaš bealuštanovttasbarggu čiekŋudahttin dahká vejolažžan hálbbit háhkamiid sihke áhpsit ja buoret bealuštusa.

OLMMOŠRIEVTTIT GULLET BUOHKAIDE

EU galgá sáhttit seahkánit dillái, mas lahttostáhta ásaha lágaid, mat rihkkot olmmošrivttiid, riektestáhta dehe demokratiija prinsihpaid vuostá. Eurohpá vuodđoriektevirgelágádusa rolla galgá nannejuvvot.

Buotlágán rasimii galgá seahkánit. Buohkaide galget dáhkiduvvot vuodđoolmmošrievttit juohke sajes EU:s.

Ovdamearkkadihte románaid dilli ii mángga riikkas leat dohkálaš. Ovddasvástádusa EU:a dorvobáike- ja báhtareaddjepolitihkas galget guoddit buohkat ovttas, ja dat galgá juogáduvvot dásseappot lahttostáhtaid gaskkas. Hálidit viggat buoridit vejolašvuodaid boahtit EU:a guvlui lágalaččat. Buohkaid olmmošrievttit ja olmmošárvu galget gudnejahttot. Veahkaválddi duostun, mii čuohcá nissonolbmuide, galgá vuoruhuvvot EU:s. Sosiála skurččuid baskkideapmi ávkkuha Eurohpá ekonomii ja valuhta. Ferte ráhkaduvvot oaidnu sosiála ovddasvástádušas suvdilis servodatgárganeami oassin. Vai EU nanusmahtá sajádagas riikkaidgaskasaš arenain, de dat galgá searvat Eurohpá ráđi olmmošriektesoahpamuššii.

EU-dásis galget sihkkarastojuvvot dat doaibmabijut, mat dorvvastit Eurohpá áidna álgoálbmoga, sápmelaččaid, vuoigatvuodaid iežaset kultuvrii, gillii ja árbevirolaš ealáhusaide. ON:a julggaštus álgoálbmogiid vuoigatvuodain galgá gudnejahttojuvvot buot mearrádusdahkamis.

LÁHKARIHKKUT GALGET VÁLDOT FÁ GAN RASTÁ RÁJIID

EU addá midjiide earenoamáš buriid vugiid seahkánit riikkaidgaskasaš kriminalitehtii. EU-riikkaid doaibmi eiseváldiovttasbarggu geažil leat beassan oaidnit, ahte stuorru riikkaidgaskasaš kriminaliteahhta sáhtta caggojuvvot. Olmmošgávpi lea láhkarihkkuid mearkkašahttimusaid geaže sisabođuin EU:s. Eanemus olmmošgávppi gillájeddjiin leat nissonat ja mánát, mat bákkuhuvvojit seaksasuorgái. Buot EU-lahttoriikat galget váldit atnui ođđa, čavgadit, EU-njuolggadusaid olmmošgávppi caggama várás. EU galgá leat maid gievrras doaibmi dáistaleamis vearroparadiisaid vuostá, nu Eurohpa guovllus go dan olggobealde. Korrupšuvdna ja ránes ekonomii galgá dustejuvvot.

HEITOT NÁKKAHALLAMA

Eanet dearvvaš jierpmi lea RÁB:a guoddi jurdda maid EU-dásis.